

...da občutim v sebi
le eno veličast vesoljstva tihega:
Rast.

(Srečko Kosovel, Prerojenje)

Spoznavajmo se!

Resnično, priznati je treba, da se na našem slovenskem planetu nekaj premika. Čutiti je to, po zraku se valja in na vsakem koraku ti nosnice zaščegeta vonj po vrenju. Dovolj je, da se ozreš proti severu, proti vzhodu, jugu, zahodu...Slovenici, posejani po vseh štirih straneh neba, iščejo stik z domovino. Senzacionalnost pa je v tem, da si teh stikov želijo mlade generacije, take, ki slovenske zemlje morda nikoli videle niso. In tudi v Sloveniji je zapihal nov veter. Ljubljanski Tretji dan je svoj program zelo zgovorno nakazal v svojem uvodniku k letošnji prvi številki, ki smo ga v zadnji Rasti tudi mi ponatisnili. Tudi njih iskreno mika, da bi spoznali svoje sovrstnike za mejo in onstran oceana. Vsesplošna je želja po medsebojnem spoznanju, predvsem pa mladi hočejo vedeti, hočejo postati sooblikovalci sveta, v katerem bodo morali kot odrasli živeti. To je sicer že stara pesem, ki se pa iz generacije v generacijo poje z novimi vižami in v novih zborih.

Stike, ki smo jih navezali v lanski Dragi, ohranjamo in gojimo trenutno morda predvsem na ravni pisemskih izmenjav, vendar lahko tu pa tam kaj o tem tudi beremo. Tako je npr. argentinska revija Mladinska vez decembra lani objavila pismo s Koroške, ki ga je poslala študentka Marija Kassl iz Štriholc v Avstriji. Tudi naša priloga je že nekajkrat objavila prispevke mlade Argentine. Tokrat pa bi vam radi posredovali voščilo, ki smo ga prejeli prav tako iz Argentine. Pavlinka Korošec nam je prisrčno pisala: »Mladi v Argentini želimo...mladim v Trstu blagoslovljene božične praznike. Naj vas Jezušček v jaslicah razveseli, da bi vedno hodili po Njegovi poti!« Zraven pa še dodaja:

»Mladi v Argentini čutimo, da smo si edini z vami - Slovenci v Trstu - ker se v nas pretaka slovenska kri, a rojeni smo bili v Argentini, ker je pač Bog v zgodovini tako dopustil. Zato se združimo vsi mladi Slovenci v domovini, v zamejstvu in v svetu za nove bodoče čase. To združitev začnimo s spoznavanjem po pismih, morda z obiski ali kakorkoli bi bilo mogoče. Če bi si želel dopisovati z nami ali poznaš druge, ki bi to želeli, prosim, piši na moj naslov in jaz bom vaše naslove razdelila.«

Ne zamudimo te priložnosti. Morda je to znamenje, ki nam ga Bog pošilja na pot, da bi v naših srcih zadušil vse predsodke, ki nas morda še bremenijo.

Slovenski kulturni klub - z novim odborom v novo leto

Tudi v zadnjem mesecu preteklega leta je bil SKK precej aktiven. Prvi sestanek v decembru je bil zelo zabaven, saj je bilo na vrsti že tradicionalno miklavževanje. Sveti Miklavž (živahni in duhoviti Darko Bradassi) je obdaroval številne klubovce z zabavnimi darili, ki so jih spremljala posebna posvetila. Tudi posamezne višje šole so dobile posebno pridigo in darila, ki naj bi služila celi šoli.

13. decembra pa smo imeli v klubu volitve novega odbora. Za novo predsednico je bila izvoljena Breda Susič. Lanski predsednik, Jordan Pisani, je letos podpredsednik, blagajnik je ponovno Tomaž Martelanc, tajnici sta Kristina Martelanc in Martina Mosca, revizorja pa Matej Susič in Barbara Kovač. Ostali člani novega odbora so še Miran Pisani, Štefan Pahor, Manica Maver, Kristina Carli, Katja Volpi, Marta Klinec in David Štranj.

S tem v zvezi se mi je, kot odbornici za javno obveščanje, zdelo primerno, da pripravim kratek intervju z novo predsednico Bredo Susič.

Kako preživljaš ponavadi svoje dneve?

Jutra preživim seveda v šoli. Obiskujem namreč tretji letnik višje, točneje: prvi klasični liceje šole France Prešeren. Popoldanske ure pa posvečam raznim dejavnostim. Že dolga leta sem namreč tudi skavtinja, torej aktivna članica SZSO. Igram odbojko v eni izmed ekip športnega društva Sloga. Poleg teh aktivnosti imam še eno veliko veselje: moj hobby je dopisovanje s sovrstniki iz različnih držav ne samo v Evropi, ampak po celem svetu.

Koliko let že obiskuješ SKK in zakaj?

Pred tremi leti sem se bolj za šalo kot za res pridružila skupini, ki je sklenila, da se bo po stari tradiciji Slovenskega kulturnega kluba spet redno sestajala vsako soboto zvečer. Takrat še nisem dobro vedela, kaj je ta klub. Potem pa sem ugotovila, da je ta dejavnost ne samo zabavna, ker se pač sestajamo mladi, ampak tudi koristna in zanimiva, ker širimo svoja obzorja in na prijeten način dopolnjujemo svoje znanje ter smo lahko na strani 134

Prešernova proslava v SKK. Na naslednji strani še trije posnetki z nagrajevanja literarnega in likovnega natečaja.

Slovenski kulturni klub - z novim...

ko tudi ustvarjalni in aktivni. Tako sem se nad klubom kmalu kar navdušila.

Kako bi torej opisala delovanje SKK?

Včasih organiziramo predavanja, včasih debate na različne teme, pa tudi srečanja s skupinami mladih ali pa družabnosti in veselice, tako da skušamo ugoditi vsem željam in okusom. V okviru Slovenskega kulturnega kluba delujeta tudi likovni in dramski krožek. Ta pripravlja odrske postavitev Preglove uspešnice Geniji v kratkih hlačah. Likovni krožek skrbi za likovne razstave naših mladih. Ena je bila neke vrste okvir našega malega božičnega recitala odlomkov iz del zamejskih pisateljev, na slovenski kulturni praznik pa bodo člani sodelovali pri literarno-likovnem natečaju, ki ga organizira Klub.

Kakšne načrte želiš kot predsednica uresničiti v SKKju?

Želj, načrtov in dobrih predlogov je mnogo. Vendar je prva želja vseh klubovcev in ne samo mene kot predsednice ta, da bi se naš krog še razširil. Priklicati pozornost in vzbuditi zanimanje pri mladih pa postaja čedalje težje. Mnogi preživijo sobotne večere raje na športnih tekmah, na plesih ali pa celo

doma pred televizijo. Mislim pa, da naš klub lahko nudi mladim še kaj več. Pri nas lahko spoznaš nove ljudi in navežeš nova prijateljstva, debatiraš pri naših okroglih mizah o aktualnih problemih, predavanja pa niso dolgačasna in so potrebna, da mlad človek izostri svoj kritični čut in dopolnjuje svojo kulturo. Program za naslednji mesec je že skoraj popolnoma izdelan. zadnjo soboto v januarju smo imeli razgovor s profesorico Olgo Lupinc o tem, kako poznamo slovenščino; sledil bo (ob slovenskem kulturnem prazniku) literarni in likovni natečaj; potem bo na vrsti srečanje z mladimi akademiki, ki bodo povedali, kakšen je bil njihov »spopad« z univerzo; na praznik svetega Valentina bomo vrteli film o sentimentalnih problemih mladih in se bomo o tem skušali tudi malo pogovoriti; na pustno soboto pa bo seveda na sporedu pustna zabava. Še nekaj zanimivih sestankov pripravljamo, vendar bomo o njih

poročali v prihodnji številki Rasti, sproti pa s plakati, vabili ter obvestili v tisku in po radiu.

Manica Maver

Nekaj vprašanj v zvezi z našo mladino

Pred kratkim sem se s prijatelji pogovarjal o slovenski mladini. Na dan so prišle razne trditve, v spominu pa mi je ostala ena: večina današnje mladine je otopela, indiferentna. No, kot sem že prej povedal, ta trditev ni zapustila mojih misli in začel sem razmišljati, kakšen naj bi bil vzrok temu pojavu. Koliko mladih se dandanes ukvarja s športom, kulturo ali glasbo? Kateri so ideali današnje mlade generacije, kateri so njeni cilji in po kom se zgledujejo? Kakšen je njihov odnos do vere? Koliko mladih, ki so vključeni v razne organizacije, se zares zanima za delo teh organizacij? Ali niso tam samo zato, ker pač morajo biti tam, ker so si tako želeli starši ali kdo drug, sicer pa bi raje šli po kakih šagrah ali plesih? Osebnostno sem mnenja, da je veliko število mladih brezbriznih do vsakega udejstvovanja na športnem in kulturnem področju, da nimajo trdnih idealov in da takorekoč živijo iz dneva v dan, brez vsakršnega cilja.

Kako si lahko to razlagamo? Katere sile vplivajo na mlade ljudi, da so tako apatični? Mogoče so tega kriva sredstva javnega obveščanja? Morda je vzrok temu družinsko okolje, ki daje premalo vzgoje mlademu človeku in ga prepušča samemu sebi, ali pa, v obratnem primeru, ga preveč razvaja?

Druga delikatna točka, katere bi se rad dotaknil, je odnos do vere. Ali ima naša mladina zadostno versko vzgojo? Slovenci v zamejstvu imamo svojo skavtsko organizacijo. Pred kratkim sem se pogovarjal s prijateljem, ki je tožil, da so skavtski

voditelji premalo podkovani v verskih zadevah in da mnogo staršev pošilja svoje otroke k skavtom samo zato, da ne bi šli k tabornikom. Zgleda pa, da se pri skavtih nekaj premika in da je občutiti težnjo po boljšem poznavanju vere. Kako pa je z drugimi, ki niso člani skavtske organizacije, prihajajo pa iz vernih družin?

Morda bi bilo pametno, da bi pripravili anketo med slovensko mladino v Trstu in okolici, tako med dijaki kakor med tistimi mladimi (in jih ni malo), ki so predčasno zapustili šolo in se zaposlili, pa tudi med slovenskimi univerzitetnimi študenti. Podobno anketo so že nekaj let od tega pripravili trije mladi zamejski raziskovalci: Tomaž Simčič, Peter Močnik in Marko Tavčar, ki so predstavili statistiko o zamejski šolski mladini v Trstu na študijskih dnevih v Dragi. Mnenja sem, da bi morali sedaj izvesti anketo v širšem krogu mladih, to se pravi ne samo na višjih srednjih šolah, pač pa tudi na univerzi in na delovnih mestih.

Samo tako bomo namreč zvedeli, kakšna je resnična situacija med našo mladino, potem pa bi jo npr. lahko primerjali s stanjem mladine v Sloveniji ali v Italiji in ko bomo temeljito raziskali in ugotovili vzroke, bomo lahko načrtovali rešitve.

S tem nočem reči, da bo problem rešen. Ne moremo namreč pričakovati, da se bodo mladi takoj dvignili iz svoje otopelosti, vendar bi bil pomemben korak naprej.

Ivan Žerjal

SKUPAJ ZA MIR

V mednarodnem letu miru je bila decembrska pobuda ognjiščarjev iz vse dežele Furlanije - Julijske Krajine vsekakor hvalevredna. 21. decembra 1986 je skupina mladih in odraslih napolnila goriški Kulturni dom in v veselju preživela nekaj uric ob glasbi, petju, recitacijah, koreografijah in odrski predstavi. Šlo je za srečanje, ki so mu dali ime *Insieme per la pace, skupaj za mir, unis pe pās*. Trojezičen naslov naj bi označeval hotenje pobudnikov, da tudi širši javnosti pokažejo, da je mir vsekakor možen le v medsebojnem sprejemanju brez vsakršnih predsodkov. Slovenci, Italijani in Furlani lahko živijo v miru in v medsebojnem spoštovanju, le da v to vložijo trohico dobre volje.

Na prazniku so se zvrstile na odru razne amaterske skupine iz Trsta, Gorice, Vidma in celo iz Beneške Slovenije. Za glasbene točke je poskrbel Trst, Gorica je predstavila zelo izrazito koreografijo, medtem ko je Videm domiselno uprizoril

Malega princa Antoina de Saint-Exuperya. Beneško Slovenijo pa sta zastopala mešani zbor iz Srednjega, ki ga vodi prof. Qualizza, in ansambel SSS (Stange Spirited Sound), ki je predstavil nekaj popevk z versko vsebino v beneškem narečju.

Nabita dvorana je z zanimanjem sledila celotnemu programu in z bučnim aplavzom pozdravila in nagradila vse nastopajoče. Ob izhodu pa so prireditelji presemetili gledalce s prirčnim darilcem: okrašeno smrekovo vejico, na kateri je visel listek s sledečo mislijo:

»Edinost je sinonim miru.

Edinost je drugo ime za mir.

Kdor se trudi za edinost, gradi mir.

Prav zato bomo le kot orodje edinosti ohranili in širili mir.«

Življenje ne mine

Želela si bom piti požirek sinjega neba, gledati zvezde, ki padajo v poletju, kot da bi bile solze otrok in gledati kako vzhaja blede in tenki mesec; previsoko je, da bi se ga lahko dotaknila, prelep je, da bi ga lahko prezrla. Rada bom prisluhnila gromu, kratko in globoko je slišati njegov glas, kot moja žalost je in potrebovala bom melanholijo jesenskega dežja, da bom hrepenela, ko se bo jokanju neba pridružil še moj jok.

Bala se bom ostati sama, ne da bi mogla objeti svojega očeta in se ponovno čutiti kot majhna in krhka deklica, varno kot biser v školjki. Pozabila bom na drobno in skromno veselje, ki ga daje zaupanje vseh stvari svoji najboljši prijateljici, gledati najini drobni telesci, kako rasteta od dneva do dneva, da bi se dvignili in lahko zadihali v vetru kot leteča zmaja.

Sramovala se bom smejati se med ljudmi, ki jim ne bom vedela imena in ga tudi nikoli ne bom zvedela in ne bom nikdar več tekala pijana od sreče v svetu, v katerem je vedno težje biti srečni.

Spoznala bom nove osebe, obraze, ki jih ne poznam, obraze, ki bodo mogoče spremenili moje življenje in mene samo. Imela bom drugo veliko prijateljico, a brez kit in predpasnikov, brez madežev čokolade na nasmehu.

Še velikokrat bom jokala obupana in sama in bom našla moč, da si bom obrisala solze; velike in nepoznane bodo, kot so dnevi življenja.

Mogoče bom koga ljubila, in srce bo drhtelo od sreče, drgetalo od življenja in doživljalo srh ljubezni, in odkrila bom, da je lepo zaspiti sama s svojo skrivnostjo v srcu.

Svoje drage bom izgubila enega za drugim, kot dneve življenja; izgubila bom babico, njen mili nasmeh, njene sadne torte, njeno edinstveno in brezpogojno ljubezen, in nihče me ne bo več klical »moja punčka«, nihče.

Ranili me bodo, zasmehovali, zdrobili bodo moje sanje, sanje, ki prekipevajo od sinjine in veselja, ki jih sanjamo, da lahko upamo.

Imela bom sina, dete, sama lica in nasmeh, da ga bom ljubila bolj kot vse na svetu, da ga bom tesno tesno stisnila k sebi in ga poljubila, kot sem si želela, da bi storil moj oče z menoj. Naučila ga bom hoditi, spoznavati zvezde, ljubiti življenje bolj kot svojo mamo, bolj kot svobodo in bolj kot svoje misli. Borila se bom z željo, da bi ga za vselej imela pri sebi, in voljo, da bi ga vide-la prostega: ptička na brezmejnem nebu. Končno mu bom pustila naj vzleti, požirajoč solze bolečine in jeze, spominov in miline.

Nekega dne bom na svojem obrazu opazila prve gube in volja, da bi se vrnila nazaj mi bo prinesla boleost, vendar bom vztrajala. Starost bom sprejela kot še eno spre-

membo svojega telesa, kot je jesen za liste in zahod za sonce. Trpela bom zaradi kake bolezni, jemala bom tablete in zdravila, ne bom mogla več tekati po cestah in mogoče tudi hoditi ne.

Poslušala bom glas časa, ki gre; glas, ki ga slišiš le po določeni starosti. Čakala bom na obisk svoje vnukinje, in sililo me bo na jok, ob pogledu na njeno kožo, rahlo kot so cvetni listi, čisto in nedotaknjeno kot njeno upanje, kot njene oči.

Po tem, ko bo vsega ali skoraj vsega konec, ko bom čutila, da se vedno bolj oddaljujem od drugih, od vsega, bom še zadnjič pohitela na prosto, da bi videla zvezde; moje zvezde, s katerimi sem se rodila, moje zvezde iz vode in srebra in bom tudi sama umrla. A to nima pomena, življenje ne mine.

Marina Catena

Dijakinja Jadranskega zavoda Združene-ga sveta v Devinu, Marina Catena, nam je dala v objavo te misli, ki jih je napisala kot 15-letno dekle še dijakinja lingvističnega liceja v kraju Ortona v Abruzzih. Letos obiskuje drugi letnik na devinski mednarodni šoli. Leta 1984, 1985 in 1986 je bila nagrajena za svoje pesmi na pesniškem natečaju, ki mu predseduje znani pesnik Mario Luzi.

London 1986

Množično evropsko novoletno srečanje za zaupanje in mir v svetu, ki ga prirejajo bratje iz Taize-ja, je letos zapustilo celino ter se v dneh med 29. decembrom in 2. januarjem »preselilo« na britanski otok. Na drugi strani Rokavskega preliva je petindvajseti-sočglava množica mladih iz vseh krajev Evrope v zgoraj omenjenem tednu »zasedla« London. Slovenci smo se tega srečanja polnoštevilno udeležili. Osemnajst avtobusov je pripeljalo iz frančiškanske cerkve v Ljubljani, kjer smo dan pred srečanjem imeli skupno mašo, na Brnik 1.200 mladih romarjev. Sedem posebnih letal je dobesedno kar čez noč pripeljalo slovenske romarje v angleško prestolnico. Kot zanimivost naj povem, da je bilo v Londonu 10 zamejskih Slovencev iz Trsta in Gorice, srečal pa sem tudi Južne Tirolce iz Bocna, ki so na to srečanje prišli s svojo organizirano skupino. Upajmo,

dalje na strani 136

RAST, mladinska priloga Mladike — 1987. Pripravlja uredniški odbor mladih. Tisk Graphart, Trst, februar 1987 To številko je uredil Ivan Žerjal.

Kraški akordi

ELEGIJA

Na latniku
listje
nemirno šušlja
in čriček
poje
poslovilno serenado.
V daljavi
se oglašajo
še zadnji
klici
razposajenih glasov.
Potem pa molk:
le zvon zastoka
v jesensko
noč
večerni ave.

MORA

Strah že tihotapsko
rezgeta,
misli begajo
v brezplodnosti
nemira.
Upanje se plazi
skozi vlago časa
in življenje
gnije
pred neznanim,
ki požira vse trenutke
izgubljene sreče.

V TRENUTKU OBUPA

Življenje
je strmina
brez cvetja
in brez sočnih trav.
Na dnu se lesketa
dolina,
dosežeš pa je ne
nikdar.

SPOZNANJE

Luna kot pošastni
zmaj
preži nad strehami
in nad borjači.
Sedanjost je postala
blato
razmesarjenih želja.
In vendar tudi v blatu
je lepo
živeti.

REKVIEM

V bolečinah
se pogreza v noč
Grmada.
Zunaj še diši
po dežju,
s streh curlja.
Na borjaču
šepa proti hlevu
krava
in za njo
poslednji gospodar.
Svet molči,
le lopa škriplje,
veter poje žalostinko
in neutrudno boža
bilke
vlažnega sena.

DVA JUNAKA

Trta upognila
je telo,
medlo sonce
jo ogreva.
Rej že zopet krvavi,
hrast mogočni
se bori.
Po peščenih stezi
gre nekdo,
lice se mu v gubah
smeje,
palica koraka
in odmika
suhe veje:
»Danes je še moje,
jutri, sam Bog ve.
Jaz še pasem,
a moj sin
gotovo ne.«

SMRTI NI

Grablje ležijo pozabljene
v kotu,
vile samevajo
v kopi sena.
Žaga kriči.
Črni maček se plazi
po strehi,
na gnojšču
pa gospodari
petelin
s svojim kikiriki.

PROŠNJA

Skozi špranje
sika zima.
Veter grabi
listje
v smrtni ples.
Garter se ovija
pajčevina,
gank brez cvetja
je koščen.
In iz sivega
kamina
se ne dviga več
v nebo
opojnost dima.
Človek,
ne pozabi
na ta kraj.

ZIMSKA

Na lepljivi pajčevini
cest
ni slišati
korakov.
Samo burja trže
goloto dreves
in ščit
mokrih
oblakov.

London 1986

da bomo tudi zamejci v Trstu in Gorici lahko kmalu sestavili tako skupino!

Prvi dan srečanja smo izkoristili predvsem za ambientacijo in orientacijo po Londonu ter, ne nazadnje, za iskanje prenočišča. Prenočišče je bilo sicer zagotovljeno za vse, vendar pa so v Londonu take razdalje, da biti oddaljen pol ure od mestnega centra pomeni že biti skoraj v centru samem.

Prijazne angleške družine so torej pod svojo streho sprejele večji del 25.000 mladit. Iz pogovorov, ki smo jih imeli med seboj, sem sklepal, da so bili vsi zelo srečni in zadovoljni nad sprejemom.

Tudi program je bil zanimiv ter je nudil veliko možnosti za osebno oz. skupinsko molitev in poglabitev. Srečanja v westmin-

sterski katedrali, v St. Paul-lu ali tudi v župniji, kjer smo živeli, so nedvomno pustila neizbrisen pečat slehernemu, ki je tiste dni nekoliko drugače preživljal novoletne dneve. Stiki z mladimi iz vse Evrope, razgovori v verskih skupinah ali pa v normalnih pogovorih so obogatili naše dneve v Londonu s človečnostjo, medsebojnim zaupanjem spoštovanjem in prijateljstvom. Naše želje po duhovni obogatitvi so se v Londonu izpolnile. Sedaj nas čaka težavnejše delo, vsak v svojem kraju, vsak sam z vsakodnevnimi problemi, a vendar z zavestjo, da le nisi sam.

»Vera v Boga je tudi vera v človeka in obratno. To naj bo naše vodilo,« mi je na predvečer odhoda dejal mlad Nemec. Te besede mi bodo vedno ostale v spominu, kot tudi doživetje tega mladinskega srečanja.

Peter Rustja